

Безперечно, на сьогодні наші бібліотеки мають багато недоліків. Слабке технічне забезпечення, недостатні вливання коштів як у інфраструктуру, на поточні витрати, так і на оновлення фондів, привели до погіршення їх стану. Дуже гостро стоїть питання їх осучаснення. Для архітектора важливе вивчення закордонного досвіду, і комплектування бібліотек матеріалами про сучасну архітектуру було б надкорисним. Бібліотека майбутнього повинна сприяти творчому мисленню своїх відвідувачів, надихати їх на нові досягнення. Приєднання до систем GEANT 3 (бази даних європейських дипломних, наукових робіт, спеціалізованої літератури тощо у електронному вигляді) або Europeana (електронна бібліотека художньої літератури та витворів мистецтва) могло б зробити фонди більш універсальними і розширити горизонти для читачів.

Отже, бібліотеки передчасно списують в установи, існування яких невіправдане. Потенціал їх застосування ще не використаний на сто відсотків, а прикладши зусилля до їх осучаснення, можна отримати якісно новий тип обслуговування для підвищення рівня освіти.

Г.Д. Яблонська

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ

На сучасному етапі розвитку суспільства є необхідність у формуванні усвідомленого економічно-екологічного мислення у майбутніх архітекторів. Доступ до інформації, що стосується архітектурних будівель і споруд зараз практично необмежений, але як правило він не супроводжується аналізом і оцінкою цих об'єктів, студентами-архітекторами сприймаються тільки “картинки”. Треба навчити їх осмислено підходити до матеріалу, не тільки “хапати” матеріал на рівні “модно – немодно”, “подобається – не подобається”, вчити їх більш ґрунтовно підходити до вивчення матеріалу, навчати ставити питання “чому?”. Виникає потреба в осмисленні, глибинному аналізі сучасних споруд і тенденцій сучасної архітектури, а не тільки в наслідуванні зовнішній формі, без розуміння суті. Це призводить до легковажного підходу до архітектурного проектування, до абсурдності рішень, нерозуміння витоків виникнення об'єктів і, як наслідок, формування мислення “все дозволено”.

Треба роз'яснювати сутність, причини, засоби, методи проектування та будівництва сучасних споруд, проводити глибинний аналіз об'єктів сучасної архітектури – від філософії до технологій будівництва. На сучасному етапі

здається важливим усвідомлення, що сучасна архітектура – це не бездумне самовираження архітектора, і це не кон'юнктура. Інертність освіти загально відома, але реалії свідчать, що освіта тільки тоді ефективна, коли вона системна, а не фрагментарно-накопичувальна. Приоритетна мета – навчити майбутнього архітектора системно мислити. Послідовно та системно, від загального до часткового. Важливе розуміння, а не механічне заучування. А розуміння приходить тільки тоді, коли стає цікаво.

Сучасний рівень розвитку архітектури та будівництва неможливий без застосування новітніх технологій, методів розрахунків конструкцій, застосування нових конструкцій та матеріалів. Сьогодні відсутнє системне цілісне викладання, таке, яке поєднувало б у собі новітні методи проектування, конструювання та технологій.

Навчання ведеться тільки на позитивних, академічних прикладах. Студенти-архітектори не вміють мотивовано аналізувати та оцінювати будь-які архітектурні об'єкти. Це впливає на формування професійного підходу до діяльності та на розвиток смаку. Чим твердіше смак, тим більш чіткіший етичний вибір. Як наслідок, зростає кількість непрофесійних реалізованих архітектурних рішень, як в композиційному, функціональному, так і економічному відношенні. Потрібен аналіз не тільки позитивного, але і негативного досвіду, усвідомлення помилок.

В системі архітектурної освіти важливу роль має відігравати економічна складова. Архітектура, як діяльність, зав'язана на реалізації матеріального об'єкту. Економічна складова безпосередньо пов'язана з екологічною складовою. Сучасні тенденції свідчать, що використання енергоємних, матеріалоємних прийомів в архітектурній споруді рекламиється, це не тільки потреба часу, а й стає престижно для архітектора.

Аналіз більшості сучасних закордонних, не тільки знакових, відомих будівель і споруд свідчить про те, що в них закладаються різноманітні економічні принципи, а саме: раціонального використання території та щільності забудови, використання підземного простору, вільного планування внутрішнього простору, ефективних матеріалів і конструкцій, енергоресурсів, ресурсів праці та ін. Принципи архітектурної економіки, її теорія може розглядатися як блок управління для архітектурної практики, а також і в учебовому процесі, в архітектурному проектуванні, розвиток якого неможливий без усвідомлення накопиченого досвіду, в тому числі і негативного.

Курс “Економіка архітектурного проектування та кваліметрія” склався згідно сучасних тенденцій архітектурної освіти. Він орієнтований на усвідомлення принципів економії, що застосовуються в архітектурних об'єктах різних рівнів ієрархії – економії внутрішнього і зовнішнього простору, економії

часу руху, часу переміщення, економії зусиль, як фізичних, так і інтелектуальних, економії енергетичних і матеріальних затрат, а також прийомів, спрямованих на збереження здоров'я. Побудова курсу базується на аналізі та критиці сучасної архітектурної практики. Більше часу надається для самостійного усвідомлення матеріалу та на аналіз сучасних архітектурних об'єктів в ракурсі економічних принципів, що в них застосовані. По-перше, це розгорнутий власний аналіз сучасного архітектурного об'єкту. А по-друге, аналіз планувального рішення архітектурного об'єкту (просторово-функціональна організація) за допомогою декількох кількісних методів оцінки, і як рішення – усвідомлене виправлення помилок без порушення конструктивних та інших вимог. Цей аналіз дає можливість оцінити якість планувального рішення з функціонального зонування, по відношенню нежитлової площі до житлової, по відношенню транзитної площі до корисної, по сумарному фронту меблів та обладнання тощо. Знайомство архітекторів з методами аналізу та оцінки архітектурних рішень дає можливість в подальшому більш уважно відноситись до сучасної архітектури, стимулює мислення в конструктивному, більш системному напрямку.